

Sakshandsamar:

Lena Merete Söderholm
E-post: lena.soderholm@sfj.no
Tlf.: 97035449

Vår ref.

Sak nr.: 18/7955-3
Gje alltid opp vår ref. ved kontakt

Internt l.nr.

56042/18

Dykkar ref.**Dato**

LEIKANGER, 17.12.2018

Notat

Frå: Nærings- og kulturavdelinga v/Lena Söderholm

Til: Vestlandsrådet, Hovudutval for næring og kultur

Oppsummering frå Vintermøtet 2018 og vegen vidare - NORA (Nordisk Atlantsamarbeid)

NORA- Nordisk Atlantsamarbeid

4. desember - møte med Nordisk Ministerråd og generalsekretær Dagfinn Høybråten

Dagen før NORA sitt vintermøte, hadde heile komiteen i NORA¹ studiedag i Nordisk Ministerråd (NMR). I tillegg hadde arbeidsutvalet (AU) i NORA sitt årlege møte med Dagfinn Høybråten (generaldirektør i NMR). Vestlandsrådet sin representant er medlem av AU.

Av dei 12 ministerråda som utgjer det vi i daglegtala kallar Nordisk Ministerråd fekk NORA presentasjon frå desse: Energi (Jens Skov-Spilling), Kulturpolitikk (Annika Söderlund), Arbeidsliv (Jens Oldegård), Næring (Emma Øjehaug Væge), Bæredyktig utvikling (Trine Schmidt), Fisk og bioøkonomi (Bjørn Tore Erdal), Digital (Morten Friis Møller), Miljø/klima (Jens Skov-Spilling).

NMR vart utfordra på kva megatrender dei ser føre seg. Det vart referert til rapporten «*The Nordic future of work: Drivers, institutions, and politics*» utarbeidd med stønad frå NRM. I følgje denne er det registrert fire megatrender:

1. Klimaforandringar
2. Migrasjonspress
3. Alderssamansettinga
4. Robotisering, digitalisering

Dette stiller krav til framtidens arbeidsliv, der om lag 50 % av jobbane vil få endra innhald. Dette fører til eit stort behov for opplæring og endringskompetanse vert særst viktig.

Det er verd å merke seg at delingsøkonomi ikkje er så stort som ein trudde for fire år sidan.

På møtet mellom MNR sin generalsekretær og AU peika Dagfinn Høybråten på desse utfordringane vidare for NORA: Det ligg ein fare i å spreie seg for mykje. NORA bør vurdere om vi bør ha så stor tyngde på tilskot til prosjekt. Vi må sjå nærare på balansen mellom eigne prosjekt og prosjekt som kjem inn som eksterne søknadar. Vi må vite kva vi ynskjer å oppnå gjennom prosjekttilskota. NORA

¹ Oversyn over medlem i NORA sin komité i vedlegg 1

sin Tenketank er eit godt initiativ: ambisiøst og bygger på kompetanse. Hamnesamarbeid som no skal settast i gang, er midt i blinken. NORA sin satsing på ungdom er også i tråd med NMR sine prioriteringar.

NORA er eit reiskap for regional integrering, dette er det overordna målet. I dette ligg det mange moglegheiter, m.a. på at ein kan sikre god integrasjon mellom landa gjennom Nabosamarbeidet i Vest.

Ministerrådet ønsker sjølv ein sterkare konsentrasjon mot få tema i NMR. For 2019 og 2020 er desse tema vektlagt: Digitalisering, Mobilitet og Profilering.

Kort oppsummering frå komitémøtet 5. desember 2018

NORA sin strategi (2017-2020) står på tre pilarar: NORA som allianseskapande, som agendasettande og som prosjektstøttande, og ein intern midtvegsevaluering av NORA sin aktivitet vart gjennomført under møtet. Nokre hovudpunkt er summert opp her:

- Omfanget av ekstern prosjektstøtte skal vurderast opp mot eit ønske om fleire strategiske initiativ internt i NORA.
- Ungdomssatsinga skal heller bygge på eksisterande strukturer og arenaer enn å forsøke å bygge opp ein ny nordatlantisk ungdomsplattform. Komiteen vi vurdere eiga tankesmie for ungdom.
- Sekretariatet skal i større grad foredle tilrådingar og idear frå NORA si tankesmie før handsaming i komiteen, og komme med forslag til korleis NORA kan arbeide vidare med desse. NORA skal arbeide med å styrke og vidareutvikle tankesmia i ein eventuell vidareføring. Skal her også vurdere er om ein skal peike ut fleire tematisk avgrensa tankesmier, som får klårare oppgåver enn dagens mandat. Dette arbeidet bør ta omsyn til Nordisk ministerråds prioriterte innsatsområder.
- Komite- og AU-medlemmane vil bli meir involvert i det allianseskapande og agendasettande arbeidet, dette betyr større geografisk breidde i NORA sin aktivitet og noko større arbeidsinnsats.

Hermann Sæmundsson frå Island vert NORA sin formann for 2019, i 2018 var dette vervet på Grønlandske hender. Åremålsstillinga til NORA sin direktør Ásmundur Gudjonsson vart forlenga med fire nye år. Komiteen vedtok også handlingsplan for 2019. Denne er å finne i Vedlegg 3.

På vegne av det islandske formannskapet i NMR skal NORA vere forvaltningsorgan for det treårige prosjektet *NordMar Havner*. Prosjektet fokuserer på korleis hamner og deira «økosystemer» av aktørar er pådrivarar for bærekraftig utvikling og innovasjon innafor havbaserte industrier. Dette inneber eit fokus på alternativ drivstoff innan skipsfart, berekraftig cruiseturisme og blå bioøkonomi.

Det kom inn 14 søknader til NORA dette halvåret om støtte til utviklingsprosjekt, 6 av desse fekk støtte. Dei to største av desse er forankra på Vestlandet (Hydrogenlæringsnettverk og Alget 2). Sjå vedlegg 2 for liste over prosjekt som fekk støtte.

Utfordring til Vestlandsrådet i 2020

Island skal ha formannskapet i både NORA og NMR i 2019. Dei nyttar dette høvet til å sette følgjande på agendaen; Havet, Plast, Hamner som innovasjonssentre (innovative hubs), Bioraffeneri, Det unge Norden, Det ettertrakta Norden.

I 2020 er det Vest-Norge sin tur til å ha leiinga (formannsrolla) i NORA.

Dette er ein moglegheit for Vestlandsrådet til å sette eit Nord-Atlantisk perspektiv på tema som er spesielt aktuelt for oss i Vest-Norge. Vi bør nytte 2019 til å finne politisk relevante tema som Vestlandsrådet ynskjer å løfte i eit slikt fellesskap, og å tenke igjennom korleis vi vil skjøtte rolla når Vest-Norge har formannskapet. Med tanke på å overta leiinga, og få ein god overgang ved årsskiftet, følgjer Vest-Norge sin representant tett med på arbeidet Island gjer i 2019.

Tidlegare vedtak i Vestlandsrådet har lagt ansvaret for oppfølging av NORA arbeidet til Sogn og Fjordane fylkeskommune og det har dei siste tre åra vore Nærings- og kulturavdelinga ved Lena Söderholm som har hatt denne oppgåva. Frå 2020 vil Sogn og Fjordane fylkeskommune ikkje eksistere lenger, og det må vurderast om Vestlandsrådet bør gjere eit nytt vedtak med tanke på oppfølging av dette arbeidet. Arbeidet vert vurdert å vere særst interessant og relevant for den samfunns- og næringsutviklingsrolla vi har, og det marine element er ein tydeleg fellesfaktor som bind den Nord-Atlantiske regionen saman i dette arbeidet (sjølv om også andre tema er diskutert).

Vi vil komme tilbake med ei sak om dette ved eit seinare høve, og er interessert i kva tankar Vestlandsrådet har i denne saka.

Det kan også vere aktuelt å få NORA sin direktør til å halde eit innlegg på eit møte i Vestlandsrådet for å gje Vestlandsrådet fornya kompetanse om arbeidet som finn stad i NORA.

Vedlegg 1

Oversyn over medlem av NORA sin komité og NORA sitt arbeidsutval (AU)

Hermann Sæmundsson, Formann 2019 og medlem av Komité og AU, Island
 Lena Söderholm, Medlem av Komité og AU, region Vest-Norge
 Jørn Hansen, Medlem av Komité og AU, Grønland
 Jákup Mørkøre, Medlem av Komité og AU, Færøyene
 Súsanna E. Sørensen, Komitémedlem, Færøyene
 Heðin Zachariassen, komitémedlem, Færøyene
 Ásborg Ósk Arnþórsdóttir, komitémedlem, Island
 Frosti Gislason, komitémedlem, Island
 Ole Fjordgaard Kjær, komitémedlem, Grønland
 Per Buhl Olsen, komitémedlem, Grønland
 Eirik Fiva, komitémedlem, region Nord-Norge
 Lisbeth Nylund, komitémedlem, KMD

Regionale kontaktpersonar:

Eva Pandora Baldursdóttir, Island
 Jan Mørch Pedersen, Grønland
 Eilen Wibeke Bruun Zakariassen, region Nord-Norge
 Vakant frå 2019 vert arbeidd med å få ny person inn, region Vest Norge

Vedlegg 2

Prosjekt som fekk støtte av NORA i 2. halvår 2018

<u>Prosjektnamn</u>	<u>Beløp</u>
ALGET 2 (Algenettverk for mat og kosmetikk)	500 000
Holdbare sjøpølser	300 000
Sauestaller	60 000
Hydrogenlæringsnettverk	475 000
Digitale nomandar	370 185
Innovasjon og ungdom	60 000

Vedlegg 3 – NORA sin handlingsplan for 2019

NORA skal bidra til å skape bærekraftig økonomisk utvikling gjennom å stimulere til og iverksette samarbeid mellom relevante aktører i det nordatlantiske Norden. For å fylle denne rollen identifiserer strategiprogrammet 2017 – 2020 NORA som en prosjektstøttende, agendasettende og allianseskapende organisasjon, og definerer de tematiske prioriteringene for samarbeidet.

Inneværende handlingsplan konkretiserer strategiens målsetninger til en rekke innsatser som planlegges gjennomført i løpet av 2019. Island har formannskapet i NORA dette året, hvilket sammenfaller med Islands formannskap i Nordisk ministerråd.

1. Prosjektstøtte i to søknadsrunder

Prosjektstøtten er et viktig redskap for NORA i arbeidet med å nå strategiens målsetninger. Prosjektene som støttes er i tillegg en viktig del av NORAs kontaktflate mot aktørene og aktivitetene innenfor strategiens prioriterte innsatsområder i regionen.

Komiteen har bestemt at det skal gjennomføres to søknadsrunder hvert år, en om våren og en om høsten.

2. Islandsk formannskap i Nordisk Ministerråd i 2019

På vegne av det islandske formannskapet skal NORA være forvaltningsorgan for det treårige prosjektet *NordMar Havner*. Prosjektet fokuserer på hvordan havner og deres «økosystemer» av aktører er pådrivere for bærekraftig utvikling og innovasjon innenfor havbaserte industrier. Dette innebærer et fokus på alternativ drivstoff innen skipsfart, bærekraftig cruiseturisme og blå bioøkonomi.

3. Nordisk forum for kommunalpolitikere

Hvordan kan de relativt små kommunene i det nordatlantiske og arktiske Norden skape gode forutsetninger for bærekraftig næringsutvikling og bolyst i utkantsområder? NORA ønsker å fokusere på dette temaet gjennom et nordisk arrangement kommunalpolitikere.

Prosjektet ønskes gjennomført i samarbeid med den nordiske embetsmannskomiteen for regionalpolitikk (EK-R), hvor Island har formannskapet. Ambisjonen er å engasjere kommunepolitikere og høytstående kommunale embetsmenn og å skape en arena for erfaringsutveksling og læring.

4. North Atlantic Digital Challenge

North Atlantic Digital Challenge skal være en innovasjonskonkurranse for studenter. Studentene skal utvikle digitale løsningsforslag til en gitt utfordring. Utfordringen skal defineres i samarbeid med relevante næringsaktører. Arrangementet skal være en læringsarena for hvordan studenter kan arbeide innovasjons- og næringsrettet med studier og forskning.

Deltakerne er studenter i alderen 18-30, og arrangementet skal gjennomføres i samarbeid med en rekke relevante partnere, herunder partnere fra Nordens vestlige naboer, Canada, Skottland og USA.

5. Large Ocean Nations Forum II

NORA gjennomførte i perioden 2016-2018 to nordiske formannskapsprosjekter på vegne av det færøyske fiskeriminister, [Large Ocean Nations Forum on Blue Growth](#) og [Blue Fashion Challenge](#). Begge prosjektene vekket stor interesse blant NORAs samarbeidspartnere. Det var et klart ønske fra færøyske myndigheter, Nordisk ministerråd, FAO og Commonwealth, samt FN-Universitetets fiskertreningsprogram på Island, om å bygge videre på prosjektene.

NORA har derfor påtatt seg oppgaven med å organisere et Large Ocean Nations Forum nummer to på Færøyene i 2019. Forumet skal bl.a. fokusere på akvakultur, fiskerikriminalitet og Blue Fashion. Utover å være forvaltningsorgan og prosjektleder er NORA også en prosjektpartner som bidrar finansielt til gjennomføringen av initiativet.

6. Nordatlantisk Tankesmie

Nordatlantisk tankesmie består av åtte personer fra de fire NORA-landene. Deres oppgave er å levere politisk uavhengige anbefalinger om styrket samarbeid i regionen. Tankesmiens første besetning leverte fire anbefalinger i perioden 2011-2014. Disse skapte regional debatt og førte til konkrete resultater som etableringen av en felles masterutdanning i vestnordiske studier.

I 2016 ble det nedsatt en ny tankesmiebesetning. I løpet av tre sesjoner har den produsert anbefalinger om et utviklingsprogram for opplevelsesturisme, felles krav til cruiseindustrien, nordatlantisk mat og bærekraft som en motivasjon for bolyst på bygda.

Den nåværende besetningen i tankesmien skal gjennomføre en fjerde sesjon våren 2019. Deretter skal NORA vurdere og beslutte hvordan tankesmiekonseptet kan videreutvikles.